

عنوان مقاله:

انتخاب گونه های گیاهی مناسب برای فضای سبز شهرهای نیمه خشک با تاکید بر تغییر اقلیم (مورد مطالعه: شهر تهران)

محل انتشار:

فصلنامه علوم محیطی، دوره 18، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

مالک ربیعی صادق آبادی - گروه کشاورزی اکولوژیک، پژوهشکده علوم محیطی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

امید نوری - گروه کشاورزی اکولوژیک، پژوهشکده علوم محیطی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

رضا دیهیم فرد - گروه کشاورزی اکولوژیک، پژوهشکده علوم محیطی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: فضای سبز شهری دارای کارکردهای متعدد و حیاتی است. بهبود و تغییر سلامت جسمی و روانی موجودات زنده، بویژه انسان ها، زیباسازی محیط زیست، کاهش اثرهای مخرب تغییرات اقلیمی نظیر مهار تندبادها و سیلاب ها و همچنین کنترل و کاهش آلاینده های خطرناک نظیر آنچه امروزه تهران و بیشتر کلان شهرهای کشور با تهدید آن روبرو هستند، تنها بخش ملموسی از اثرهای فضاهای سبز، بویژه جنگل های شهری و درختان موجود در شهر هستند. به دلیل اقلیم نیمه خشک تهران، چالش های زیادی برای انتخاب گیاهان مناسب برای ایجاد فضای سبز وجود دارد. اگر همه معیارهای انتخاب گیاهان برای فضای سبز شهری در نظر گرفته نشود، خسارت های محیط زیستی و ضررهای مالی زیادی ممکن است ایجاد شود. تعیین عامل های ارزیابی گونه های گیاهی در فضای سبز شهری از استاندارد خاصی برخوردار نبوده و در بیشتر منابع تنها به برخی از آن ها اشاره شده است. هدف از انجام این پژوهش ایجاد فضای سبز پایدار برای منطقه مورد مطالعه بود. مواد روش ها: پس از بررسی منابع علمی، عامل هایی که از نظر کاربردی در انتخاب گیاه نقش دارند، تعیین شد. به طور کلی این عامل ها در شش مقوله سازگاری منطقه ای، سازگاری محیط زیست شهری، زیبایی شناختی، نگهداری، خصوصیات رشدی مزایای ویژه طبقه بندی و محتوای هر مقوله تعیین شد. برای تعیین ضرایب از روش "تحلیل سلسله مراتبی" (AHP) استفاده شد. این روش یکی از روش های پرکاربرد برای رتبه بندی و تعیین اهمیت عوامل است که با استفاده از مقایسات زوجی گزینه ها به اولویت بندی هر یک از معیارها می پردازد. برای تعیین مقدار ضرایب، جدول هایی در قالب پرسش نامه طرح و به 8 نفر از کارشناسان متخصص و آشنا به منطقه مربوطه داده شد، سپس از داده های به دست آمده میانگین گرفته، و با استفاده از نرم افزار Expert choice مقدار ضرایب به دست آمد. فهرستی از گونه های رایج که در تهران کاشته می شوند و گونه هایی که یک نمونه از آنها در باغ گیاهشناسی تهران موجود بوده و نتیجه قابل قبولی داشته است، تهیه شد. امتیازدهی به گونه های گیاهی بین 0 تا 3 صورت گرفت و برای حالت های بینابینی از اعداد 0.5، 1.5 و 2.5 استفاده شد. این امتیازدهی توسط متخصصان مربوطه انجام شد و در پایان از نظرهای مختلف میانگین گرفته شد. پس از ضرب وزن هر عامل در امتیاز هر گونه، وزن نهایی گیاهان مشخص شد و گیاهان مناسب و به نسبت مناسب برای کاشت شناسایی شدند. به دلیل اهمیت مسئله تغییر اقلیم، عامل هایی که ممکن است تحت تاثیر آن قرار گیرند، به کمک پیش بینی اقلیم آینده با استفاده از نرم افزار LARSE-WG 5.1 تحت مدل HadCM3 که دارای سه سناریو انتشار به نام A1B، B1 و A2 در دو دوره زمانی (2011 - 2030) و (2046 - 2065) هستند، و همچنین بررسی منابع معتبر تعیین، و وزن این عامل ها جداگانه در امتیاز گونه ها ضرب شده و بر این اساس گیاهان مناسب و به نسبت مناسب اولویت بندی و برای کاشت معرفی شدند. نتایج و بحث: به طور کلی نتایج نشان داد که بسیاری از گونه های غالب فضای سبز تهران، گیاهان مناسب (از نظر عا ...

کلمات کلیدی:

تحلیل سلسله مراتبی، تغییر اقلیم، شهرهای نیمه خشک، فضای سبز شهری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1269226>

